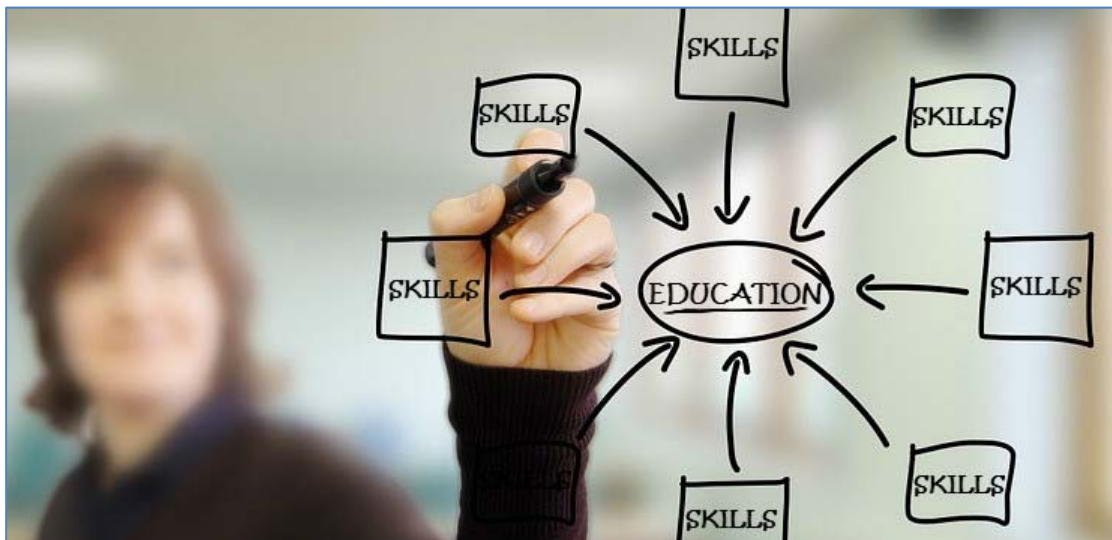

Εκπαιδευτικά συστήματα και εγκάρσιες δεξιότητες

«Η λογική θα σας πάρει από το Α στο Β. Η φαντασία θα σας μεταφέρει παντού».
Άλμπερτ Αϊνστάιν

Επικεντρώνονται τα εκπαιδευτικά συστήματα στην ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων στο σχολείο και τα πανεπιστήμια; Οι κοινωνίες γερνούν, το εργατικό δυναμικό συρρικνώνεται, η παραγωγικότητα επιβραδύνεται, ο ριζοσπαστισμός αυξάνεται, και οι νέοι κυνηγούν θέσεις εργασίας με τη μέγιστη ασφάλεια. Μήπως η Ευρώπη χάνει το δυναμισμό της; Την ικανότητα για καινοτομία; Και αν τα πράγματα συνεχίσουν με την ίδια ροή, ποιες θα είναι οι συνέπειες για τον τρόπο ζωής των Ευρωπαίων και τη θέση τους στη διεθνή σκηνή;

Στη νέα της [ατζέντα για τις δεξιότητες](#), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνδέει άμεσα το ανθρώπινο κεφάλαιο, με την απασχολησιμότητα και την ανταγωνιστικότητα. Προτείνει ότι ο καθένας από εμάς πρέπει να είναι εξοπλισμένος με ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη και την απασχόληση.

Αυτές οι δεξιότητες περιλαμβάνουν ανάγνωση, αριθμητική, επιστήμες και ξένες γλώσσες, μαθήματα που έχουν από καιρό ενσωματωθεί στα εκπαιδευτικά συστήματα. Ωστόσο, η ατζέντα προσδιορίζει επίσης μια σειρά εγκάρσιων δεξιοτήτων και βασικών ικανοτήτων που καλύπτονται λιγότερο από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, μεταξύ των οποίων είναι οι ψηφιακές ικανότητες, η επιχειρηματικότητα, η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων, η εκμάθηση μέσω της μάθησης και οι χρηματοοικονομικές γνώσεις. Εάν αυτές οι δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον μας, γιατί δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών;

Μια πρόσφατη έκθεση του [Δικτύου EYPYΔΙΚΗ](#) για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, ρίχνει κάποιο φως σε αυτό το θέμα. Προτείνει ότι τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα (29 από 38) έχουν μια στρατηγική για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα. Αναγνωρίζει ωστόσο την έλλειψη σαφών μαθησιακών αποτελεσμάτων και τη σύνδεση με την αξιολόγηση ως ένα από τα κύρια

εμπόδια για την ανάπτυξη αποτελεσματικής και υψηλής ποιότητας επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση.

Ενώ πολλοί παράγοντες έχουν επιπτώσεις στην επιχειρηματική νοοτροπία μιας κοινωνίας, η έκθεση δείχνει ότι η εκπαίδευση θα μπορούσε να παίζει ένα ισχυρότερο ρόλο. Για να συμβεί αυτό, ικανότητες όπως η ανάληψη ρίσκων, η πρωτοβουλία, ο προγραμματισμός και η διαχείριση, η συνεργασία και η ανθεκτικότητα θα πρέπει να τυγχάνουν μεγαλύτερης αξίας στη σχολική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Και εδώ έγκειται το πρόβλημα: χωρίς μαθησιακούς στόχους και εξετάσεις για την αξιολόγηση ικανοτήτων, όπως η πρωτοβουλία των φοιτητών ή η ανθεκτικότητα, πώς μπορούμε να γνωρίζουμε την αξία τους;

Πράγματι, μια άλλη έκθεση του [Δικτύου EYPYΔΙΚΗ](#), υποδηλώνει ότι οι εθνικές εξετάσεις των μαθητών έχουν αναδειχθεί ως ένα σημαντικό μέσο της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ευρώπη. Και ενώ τα αποτελέσματα των εθνικών εξετάσεων αποτελούν μόνο ένα είδος των δεδομένων απόδοσης που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση των σχολείων, μαζί με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τις πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά εξέλιξης και πολλά άλλα, η χρήση των δεδομένων απόδοσης είναι συχνά στο επίκεντρο της εξωτερικής αξιολόγησης της σχολικής επίδοσης. Είναι επίσης η βάση για τις εθνικές και διεθνείς πολιτικές συζητήσεις - το αποδεικτικό στοιχείο των τεκμηριωμένων πολιτικών μας.

Αλλά είναι αυτή η εστίαση στα αποτελέσματα της αξιολόγησης και της μάθησης ο σωστός τρόπος προσέγγισης για την ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων; Και γενικότερα, είναι ο σωστός τρόπος για την αξιολόγηση της ποιότητας στην εκπαίδευση; Σύμφωνα με τον Sir [Ken Robinson](#), έχουμε πέσει στην παγίδα της σύλληψης της εκπαίδευσης βάσει ενός ξεπερασμένου μοντέλου εκβιομηχάνισης. Οργανώνουμε τα σχολεία μας όπως τα εργοστάσια, με τους μαθητές εναρμονισμένους βάσει ηλικίας, να διδάσκονται εξειδικευμένα θέματα, σύμφωνα με ένα τυποποιημένο αναλυτικό πρόγραμμα και στη συνέχεια να εξετάζονται μεμονωμένα, χρησιμοποιώντας τυποποιημένες εξετάσεις. Και ακόμα και όταν εναλλακτικές προσεγγίσεις αποδεικνύουν καλύτερα αποτελέσματα - το έργο της [Céline Alvarez](#) στην προσχολική εκπαίδευση στη Γαλλία είναι ένα παράδειγμα υψηλού προφίλ - η ιδέα της αλλαγής του μοντέλου αυτού φαίνεται να είναι πάρα πολύ δύσκολη.

Στο πλαίσιο της υψηλής ανεργίας των νέων, της οικονομική κρίσης και των ραγδαίων αλλαγών στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση, οι εγκάρσιες δεξιότητες όπως η επιχειρηματικότητα, δεν χρειάζονται μόνο για να διαμορφώσουν τις νοοτροπίες των νέων, αλλά και για να παρέχουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις συμπεριφορές που είναι κεντρικής σημασίας για την ανάπτυξη μιας επιχειρηματικής κουλτούρας στην Ευρώπη. Περισσότερο από ποτέ, υπάρχει ανάγκη να πάμε όχι μόνο από το Α στο Β, αλλά παντού.

Μπορούμε λοιπόν να αναβάλουμε την ανάπτυξη αυτών των ικανοτήτων μέχρι οι τυποποιημένες εξετάσεις να μπορούν να μετρήσουν την ανάληψη ρίσκων, την πρωτοβουλία, τη συνεργασία και την ανθεκτικότητα; Ή θα πρέπει τα εκπαιδευτικά συστήματα να ενδυναμώσουν τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις ικανότητες αυτές, αναγνωρίζοντας ότι αυτό θα πρέπει να σχεδιαστεί και να αξιολογηθεί σε

τοπικό επίπεδο, που θα βασίζεται στην εμπιστοσύνη και όχι να αξιολογείται μέσω τυποποιημένων τεστ; Η πρώτη επιλογή θα κρατήσει τα εκπαιδευτικά μας συστήματα σε οικείο έδαφος, αλλά θα μας πάρει ακόμα πιο πίσω. Η δεύτερη επιλογή θα ήταν ένα σημάδι της πρωτοβουλίας και της ανάληψης ρίσκων που η ευρωπαϊκή πολιτική επιδιώκει να ενθαρρύνει. Αλλά είναι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έτοιμοι να δώσουν το καλό παράδειγμα;

Συγγραφείς: Lars Bo Jakobsen και David Crosier

Μετάφραση στα Ελληνικά: Εθνική Μονάδα ΕΥΡΥΔΙΚΗ